

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 11P/146/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4323203070
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viktória Bagala Vrábelová
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2024:4323203070.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice sudkyňou JUDr. Viktóriou Bagala Vrábelovou vo veci starostlivosti o maloleté deti: A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom D. E. F. XX, v konaní zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, deti rodičov: G. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. E. F. XX a C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. E. F. XX, za účasti osoby, ktorej boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti - G. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. E. F. XX, o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti u maloletých detí, takto

rozhodol:

I. Súd u maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX a maloletého C. B., nar. XX.XX.XXXX z r u š u j e náhradnú osobnú starostlivosť nariadenú rozsudkom Okresného súdu Levice, č.k. 11P/204/2022-63 zo dňa 24.03.2023.

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rodičia maloletých detí sa návrhom súdu doručeným dňa 07.09.2023 domáhali zrušenia náhradnej osobnej starostlivosti u maloletého A. a C. dôvodiac podaný návrh zlepšením ich bytových podmienok, zabezpečením dostatočných finančných prostriedkov na to, aby starostlivosť o maloleté deti mohli prevziať. Zhodne uviedli, že dôvodom zverenia maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti skutočnosť, že obaja rodičia nastúpili do výkonu trestu odňatia slobody. Aktuálne maloleté deti chodia do ich domácnosti denne, k starej mame, ktorej boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti chodia prespať. Zdôraznili, že stará matka detí je vyššieho veku, trpí zdravotnými problémami, pre ktoré sa už o deti nevládze starať.

2. Kolízny opatrovník svoje vyjadrenia k podanému návrhu v priebehu konania modifikoval, záverom navrhol podanému návrhu na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti vyhovieť, nakoľko považoval za preukázané, že obe deti majú, najmä s matkou vytvorenú blízku citovú väzbu, v domácnosti rodičov sa zdržujú denne. Konštatoval vhodnosť bytových podmienok na strane rodičov. Mal za to, že skutočnosť, že obe deti sa vyjadrili, že chcú zostať v starostlivosti starej matky z dôvodu, že si už zvykli nie je podľa jeho názoru dôvodom na ich zotrvanie v náhradnej starostlivosti. Uviedol, že v prípade vyhovenia podanému návrhu zrušenia náhradnej osobnej starostlivosti bude rodina naďalej monitorovaná z dôvodu, že rodina matky je zaradená medzi ohrozené rodiny. Uviedol, že dopytom na starú matku maloletých detí počas šetrenia pomerov bolo zistené, že táto so zrušením náhradnej osobnej starostlivosti nesúhlasí, avšak dôvody, pre ktoré so zrušením náhradne starostlivosti nesúhlasí uviesť nevedela.

3. Súd rozhodol v neprítomnosti otca a osoby, ktorej boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, ktorí mali doručenie predvolania na pojednávanie vykázané riadne a včas, svoju

neúčasť neospravedlnili, nepožiadali súd o odročenie pojednávania. Otec bol na predchádzajúcich pojednávaniach súdu riadne vypočutý.

4. Na základe vykonaného dokazovania zistil súd tento skutkový stav: Maloleté deti pochádzajú z mimomanželského vzťahu rodičov. Okresný súd Malacky rozsudkom zo dňa 27.07.2017 pod č.k. 8P/245/2016-61 nariadil u maloletého C. B., nar. XX.XX.XXXX ústavnú starostlivosť s miestom výkonu v Detskom domove v Skalici, Pri potoku 10, Skalica a oboch rodičov zaviazal prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou zodpovedajúcou 30% sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa mesačne, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred na účet zariadenia, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 07.08.2017. Ten istý súd rozsudkom zo dňa 16.08.2017 pod č.k. 8P/70/2017-95 zveril maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke pani I. B., nar. XX.XX.XXXX a obom rodičom uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou zodpovedajúcou 30% sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa mesačne, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 29.09.2017. Následne Okresný súd Malacky uznesením zo dňa 15.10.2021 pod č.k. 34P/112/2021-12 dočasne zveril maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matke pani G. H., nar. XX.XX.XXXX, dočasne pozastavil účinnosť rozsudku 8P/70/2017-95 a zastavil konanie o návrhu matky vo veci samej o zverenie maloletého do jej osobnej starostlivosti. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 23.12.2021. Okresný súd Malacky rozsudkom zo dňa 22.03.2022 pod č.k. 34P/15/2022-130 zrušil ústavnú starostlivosť u maloletého C. a určil nad jeho výchovou dohľad. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 01.04.2022. Okresný súd Levice rozsudkom zo dňa 31.05.2022 pod č.k. 10P/49/2022-58 zveril maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky, vyslovil, že obaja rodičia sú oprávnení maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok a otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou zodpovedajúcou 30% sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa mesačne, vždy do 25-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 06.07.2022. Následne Okresný súd Levice rozsudkom zo dňa 24.03.2023 pod č.k. 11P/204/2022-63 zveril maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX a maloletého C. B., nar. XX.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke pani G. C., nar. XX.XX.XXXX, obom rodičom uložil povinnosť prispievať na výživu každému z maloletých detí sumou zodpovedajúcou 30% sumy aktuálneho životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa mesačne, vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, počnúc dňom doručenia rozhodnutia. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 05.04.2023. Rodičia majú ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletej B. B., ktorá žije s rodičmi v spoločnej domácnosti, rovnako ako maloletí G. H. a mal. H. H., u ktorých otcovstvo určené nie je. Vo vzťahu k starostlivosti o menované deti neavizoval kolízny opatrovník žiadne nedostatky. Matka má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletému G. H., ktorý bol zverený do pestúnskej starostlivosti.

5. Podľa § 47 odsek 1 písmena d) Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť zaniká právoplatným rozhodnutím súdu o zániku dôvodu, pre ktorý bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

6. Náhradná osobná starostlivosť je v zmysle zákona o rodine jednou z foriem náhradnej starostlivosti o maloleté dieťa. Táto náhradná starostlivosť nahrádza osobnú starostlivosť rodiča o dieťa v prípade, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. V prípade posudzovania splnenia podmienok pre nariadenie náhradnej osobnej starostlivosti berie súd do úvahy dve skutočnosti a to je záujem dieťaťa a to, či sa rodič skutočne nemôže alebo nechce o svoje dieťa starať. Bez splnenia vyššie uvedených podmienok nemožno o náhradnej starostlivosti rozhodnúť. Charakteristickým znakom náhradnej starostlivosti ako takej je okrem jej nevyhnutnosti najmä jej dočasnosť. Zverenie maloletého dieťaťa do akejkoľvek z foriem náhradnej starostlivosti je dočasným opatrením, ktoré sa zruší, hneď ako k tomu nastane vhodná situácia, t.j. nastanú skutočnosti kedy je možné usúdiť, že náhradná osobná starostlivosť o dieťa už nie je potrebná. Štát má zároveň pozitívnu povinnosť spočívajúcu vo vykonávaní aktívnych krokov vedúcich k obnoveniu rodinného života a teda k návratu maloletého dieťaťa do starostlivosti svojho rodiča.

7. Ustanovenie § 47 odsek 1 Zákona o rodine odlišuje rôzne spôsoby zániku náhradnej osobnej starostlivosti, pričom odlišuje rôzne dôvody zrušenia náhradnej osobnej starostlivosti súdom. Zánik

môže byť absolútny, keď náhradná osobná starostlivosť už nie je potrebná alebo relatívny, keď dôvody nariadenia náhradnej osobnej starostlivosti pretrvávajú, ale nemôže ju vykonávať osoba, ktorej bolo dieťa zverené. Zákonným následkom zrušenia náhradnej osobnej starostlivosti je obnovenie výkonu rodičovských práva povinností rodičom v pôvodnom rozsahu, to znamená, že na rodičov prejdú tie práva a povinnosti, ktoré po zverení detí do náhradnej osobnej starostlivosti vykonával len náhradný rodič. V takom prípade je sú povinný skúmať, či sa môžu rodičia o maloleté dieťa starať.

8. Vykonaným dokazovaním má súd preukázané, že dôvod, pre ktorý boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti ich starej matky zanikol. Tak vykonanými šetreniami kolíznym opatrovníkom ako aj vyjadreniami rodičov maloletých detí má súd jednoznačne preukázané, že rodičia v záujme prevzatia osobnej starostlivosti o maloleté deti zmenili bydlisko, vrátili sa do obce Plavé Vozokany. K zvereniu detí do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky došlo z dôvodu, že maloleté deti potom čo boli rodičia prepustení z výkonu trestu odňatia slobody ostali žiť v obci Gajary. Do domácnosti rodičov sa maloletí odmietali nasťahovať z dôvodu, že na tamjšie pomery neboli zvyknutí, nebolo im známe prostredie, nechceli meniť školské zariadenie. Od času čo boli deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky možno konštatovať, že rodičia upravili svoje životné a bytové podmienky tak, že sú schopní prevziať osobnú starostlivosť o maloleté deti. V záujme prevzatia osobnej starostlivosti o maloleté deti sa presťahovali z obce Gajary do obce Plavé Vozokany, žijú v spoločnej domácnosti, otec detí sa riadne zamestnal, pracuje na týždňové turnusy. Vychádzajúc zo správy zo šetrenia pomerov vyplýva, že maloleté deti majú v domácnosti rodičov vytvorené vhodné podmienky plne prispôbené ich potrebám, rodina je finančne zabezpečená do takej miery aby mohla v plnom rozsahu saturať tak odôvodnené potreby maloletých detí ako aj svoje vlastné. Matka je poberateľka invalidného dôchodku v sume 535,20,-eura mesačne, otec je zamestnaný s príjmom do 800,-eur v čistom mesačne. Skutočnosť, že maloleté deti tak pred kolíznym opatrovníkom ako aj pred súdom vyjadrili vôľu zostať v domácnosti starej matky z dôvodu, že si na prostredie u nej zvykli nemôže byť samé o sebe, bez toho že by boli v konaní preukázané iné závažné dôvody, prekážkou nevyhovenia podanému návrhu na zrušenie náhradnej starostlivosti. Je potrebné si uvedomiť, že prirodzené rodinné vzťahy medzi rodičmi a deťmi, teda osobná starostlivosť rodičov o dieťa má prednosť pred starostlivosťou ďalších osôb a to aj napriek tomu, že tieto sú skutočne osobami z blízkeho rodinného prostredia detí. Je potrebné zdôrazniť, že akákoľvek forma náhradnej starostlivosti je starostlivosťou následnou, prichádzajúcu do úvahy len v prípade neschopnosti, či nemožnosti zabezpečiť osobnú starostlivosť o deti biologickými rodičmi. V prejednávanej veci možno na strane rodičov konštatovať ich skutočný záujem o prevzatie osobnej starostlivosti o deti, čo je zrejme aj z toho, že sa obaja presťahovali z obce Gajary do Plavých Vozokan, teda do obce, na ktorej prostredie boli obe deti zvyknuté, kde boli okrem vytvoreného rodinného zázemia zvyknutí na školské prostredie a majú vytvorené priateľské väzby. V konaní bolo preukázané, že obe deti majú k rodičom vytvorený blízky citový vzťah, najmä k matke, domácnosť rodičov navštevujú na dennej báze. Aj napriek tomu, že z písomných správ Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice týkajúcich sa výkonu náhradnej osobnej starostlivosti neboli zistené závažnejšie nedostatky v starostlivosti starej matky o maloleté deti, súd nemohol obísť skutočnosť, že maloletému A. bolo vznesené obvinenie pre prečin krádeže, predmetná vec je vedená pod ČVS: ORP-705/LV-LV-2023, čo vzbudzuje dôvodné pochybnosti o schopnosti starej matky výchovne na maloleté deti pôsobiť. S poukazom na vyššie uvádzané skutočnosti súd nevzhladol žiaden dôvod, pre ktorý by nemalo dôjsť k zrušeniu náhradnej osobnej starostlivosti u maloletých detí. Právo rodiča dieťa vychovávať a starať sa oň zaručuje článok 41 Ústavy Slovenskej republiky. Tomuto právu korešponduje aj právo dieťaťa na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Zverenie maloletého dieťaťa do výchovy inej osoby ako rodiča je výnimkou zo zásady, že výchova dieťaťa je predovšetkým úlohou rodičov, je ich právom ale aj povinnosťou. Akonáhle pominie dôvod, pre ktorý bola náhradná osobná starostlivosť u maloletých detí nariadená je súd povinný konštatovať jeho zánik a pristúpiť k zrušeniu náhradnej osobnej starostlivosti u maloletých detí. Rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia. Skutočnosť, že maloleté deti si na prostredie domácnosti starej matky privykli, majú k nej rovnako blízky vzťah nezakladá zákonný dôvod na ponechanie maloletých detí v jej náhradnej osobnej starostlivosti. Zrušením náhradnej osobnej starostlivosti sa rodičom výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletým deťom v plnom rozsahu obnovuje.

9. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 52 CMP, tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Trnave, v dvoch písomných vyhotoveniach. Odvolanie musí obsahovať označenie súdu ktorému je určené, kto ho robí, označenie mena, zamestnania a bydliska účastníkov, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu opovažuje za nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha, musí byť podpísané a datované.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť tým, že :

- a) v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti, alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205 a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Proti predmetnému rozsudku nemajú právo podať odvolanie tí účastníci konania, ktorí sa svojho procesného práva výslovne vzdali.